

В музея на националната книжовност – с любов към словото

Добрата литература трябва да бъде общочовешка и вечна

На 29 април в Музея на националната книжовност в Прага се проведе вечер, посветена на българската литература. Събитието бе част от цикъла „Вечери на европейската литература“ и беше организирано от Театралния институт и Музея на националната книжовност със съдействието на Представителството на ЕК в Прага и Посолството на Република България. Темата на вечерта беше съвременното българско изящно слово в неговата тематична и жанрова разноликост. Водещ на проявата бе Дейвид Вон, изявен публицист и радиожурналист, гости бяха преводачите д-р Ивана Сръбкова от Народната библиотека в Прага и Васил Самоковлиев, режисьорът Светлана Лазарова, писателят Стефан Кисьов и поетесата Лидия Гълъбова.

Топлата априлска вечер и красивата градина на Музея, неустоймо привличаха с тишината и спокойствието си, с аромата на цъфналите жасмини и рододендрони. За любителите на литературата обаче още по-неустойма беше предвкушаната наслада от срещата с интересни хора, посветили се на

литературното и театралното творчество или пък на нелеката мисия на преводача. Сред посетителите бяха господин Лъчезар Петков, извънреден и пълномощен посланик на България в Чешката република, госпожа Горяна Ленкова, трети секретар в Българското посолство, представители на българската общност и на медиите, чешки интелектуалци.

Началото на срещата бе поставена с въпросите, отправени към писателя Стефан Кисьов, който сподели, че вече е почти готов с новия си, десети по ред роман. Особено вдъхновение за него излъчват пражките кафенета, където обича да работи, а мисълта, че в същите тези кафенета са седели автори като Кафка, Хашек и Чапек го карат да вдига много

летвата и изискванията към самия себе си. За Стефан Кисьов Прага има особено очарование, в нея дори въздухът ухае на литература, а историята и архитектурата са извор на творчески идеи, макар че според писателя средата е само декор на литературното произведение, защото „добрата литература е общочовешка и вечна“. Водещият на вечерта не пропусна да насочи въпросите си и към романа „Екзекуторът“, излязъл в превод на чешки език, като подчерта, че му прави силно впечатление осо-

български автори в Чехия, чешките издатели започват да се интересуват от нашата литература след влизането на България в Европейския съюз. Тя обаче още през 2004 г. превежда сборника разкази „И други истории“ на Георги Господинов, в който открива Радичковски стил, а и самият автор не крие любовта си към Йордан Радичков. Д-р Сръбкова признава, че не е очаквала толкова положителни рецензии за книгата. Когато през 2005 г. превежда „Естествен роман“, чешката публика вече е подготвена и

ът Светлана Лазарова разказа за своята обич към творчеството на Стефан Цанев, един от живите класици на българската литература, както тя го нарече. През март 2013 г. пред чешката публика бе представена пиесата му „Другата смърт на Жана д'Арк“ (Druhá smrt Johanky z Arku), преведена от госпожа Лазарова, нейна е и режисурата на постановката. Участват актьори като Вилма Цибулкова, Ладислав Мърквичка, Станислав Лехки. Какво привлича режисьорката към тази пиеса? – бунтарският дух, чувството за

Васил Самоковлиев

д-р Ивана Сръбкова

Стефан Кисьов

Светлана Лазарова

беното чувство за самоирония, което открива в творбата и което, според него, липсва на чешката литература. Интересна бе идеята на домакините да включат и откъси от литературни произведения на съвременни български автори. Публиката можа да чуе части от „Екзекуторът“, от „Жива душа“ на Г. Господинов, от пиеса на Стефан Цанев, в чудесното изпълнение на актьора Кайетан Писарович, а поетесата Лидия Гълъбова сама прочете свои стихове. Нестандартни бяха коментарите на Васил Самоковлиев, емблематична личност за българската общност в Прага, голям почитател на чешката литература, талантлив преводач, за когото творчеството на Бохумил Храбал е любовта на живота му. Господин Самоковлиев подчерта, че следи с интерес и развитието на съвременната българска литература, особено впечатление му прави силното женско присъствие в българското литературно пространство. Според д-р Ивана Сръбкова, преводач с големи заслуги за популяризирането на съвременните

го приема с възторг. За преводачката много интересен и обичан автор е и Алек Попов, а романът му „Мисия Лондон“ според нея разпространява в Европа самоиронията на българската литература. Не беше пропуснат и фактът, че на преводаческото поприще вече работят млади и много талантливи преводачи като Марцел Черни и Ондřej Заяц.

Мисля си, че не по-малко интересна бе срещата с поетесата Лидия Гълъбова, която в момента живее в Чехия, но творбите ѝ все още не са преведени на чешки език. Автор е на три поетични книги, последната, от които е вдъхновена от Прага и се нарича „Ангелите на града“. За Лидия Гълъбова Дана Хронкова казва, че вижда и пише за чешката столица по различен начин в сравнение например с Кирил Христов или Вълго Раковски. Публиката с удоволствие чу няколко стихотворения от тази книга.

Литературната вечер отдели подобаващо място и на съвременната българска драматургия, а режисьор-

неудовлетвореност, стремежът да се намери отговор на въпроса за мястото на идеалите в живота на човека. Според госпожа Лазарова българските драматурзи, като се изключат Йордан Радичков и Христо Бойчев, не са много познати на чешката публика, в същото време в България театърът е жив и в разцвет, на сцената навлизат все по-млади автори.

Панорамата на съвременната българска литература намери логичния си финал с възможността да се купи последния, току-що отпечатан брой на списание Plav, за пръв път изцяло посветен на българските творци. В изданието е поместено интервю с Калин Терзийски, както и негови стихове, разказите „Дюренмат“ на Стефан Кисьов, „Метаболитните хора“ на Алек Попов, „Изповедта на една секс кукла“ на Кристин Димитрова, „Ники-Никола“, „Казабланка“ и „Как се пише хайку“ на Деян Енев, „Ритуалът“ на Георги Господинов, откъс от най-новия роман на Теодора Димова „Влакът за Емаус“, съвременна българска поезия, критични статии и есета. ♦